

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: **V. GY.**
Cím: **Habsburg-batárok egy ferencvárosi kocsiszinben**
Forrás: **Esti Jelen**

Osztályozás

Tárgy **684.2**

Hely

Idő **"1924"**

Személy

Habsburg-batárok egy ferencvárosi kocsiszinben

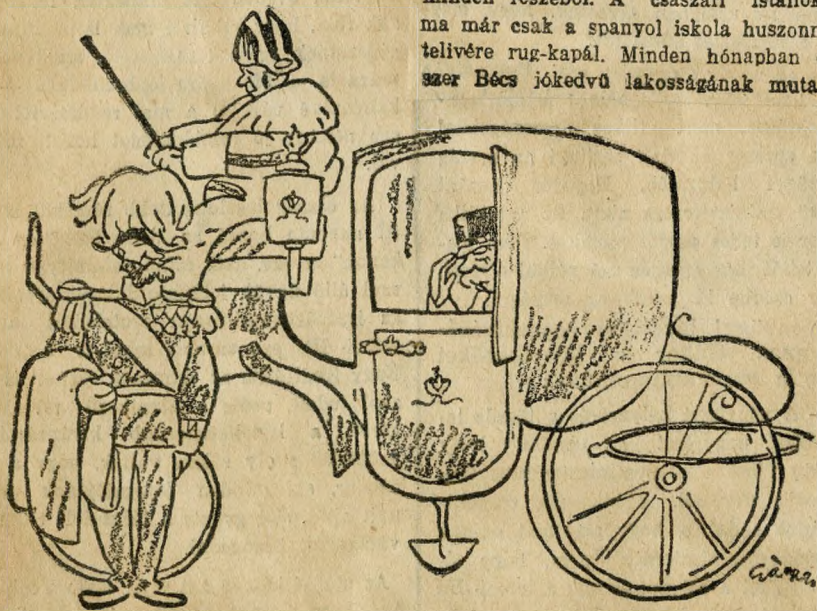
1924. 1. 4.

Seipelék eladták a császári kocsiparkot — Hova lesz a Burg és a schönbrunni kastély berendezése? — Ferenc József, Zita, Ferenc Ferdinánd magánfogatai a harmadik emeleten

Nemrég volt az ötszázadós évfordulója annak, hogy a császári és királyi trónok úgy dőltek össze, mint a kártyavárak. A monarchia felbomlása után a fiatal osztrák köztársaság nagy lendülettel kezdett hozzá a császárság emlékeinek kiirtásához. Az osztrák szocialista és keresztényszocialista kormányok nagyon komolyan vették az új államformát, szinte vállvetve igyekeztek azon, hogy mindent, ami a Habsburg-császárok udvartartásából a köztársaság

részére nélkülözhető, jó pénzen eladjanak. A Burgból és a schönbrunni kastélyból egyre fogynak a milliárdokat érő berendezési tárgyak. Elviszi őket a dollár, a font és a frank.

Ferenc Józsefnek egyik büszkesége volt az udvari istálló. A forradalom első lázában majdnem kiürültek a márványoszlopos császári istállók. A köztársaság igen rövid idő alatt elköttyavetyélte a telivereket, amelyeknek csodájára jártak a világ minden részéből. A császári istállókban ma már csak a spanyol iskola huszonnégy telivére rug-kapál. Minden hónapban egyszer Bécs jókedvű lakosságának mutatják

be most a híres spanyol lovaglóiiskolát, amelynek lovai úgy járnak a francia négyest, hogy a bécsi spieszek könnye kicsordul a gyönyörűségtől. Ilfénkor ápolóik teljes udvari díszben sűrűnek-forgognak a porondon. A császárság pompájából mindössze ennyi maradt meg az osztrák köztársaság fővárosában. És még ezt is csak beléptidő mellett élvezhetik a bécsiek. Kétezer koronájukba kerül szegényeknek. Az idegenek ennek a dupláját fizetik. A ficánkoló lipiceiak közül csak kettő maradt meg. Most ezeket is el akarják adni. Az egyikért 100 millió, a másikért 50 millió osztrák koronát kérnek. Magyarok is alkudtak rá, de nem tudtak megállapodni.

Hét országban híres volt az a fogatpark is, amely az osztrák uralkodóház tagjai-

nak rendelkezésére állott. Fényűző, művészi izléssel megépített, gyönyörű fogatok voltak ezek, amelyek mellett mindig büszkén emelt kalapot a bécsi polgár. A folyton szaporodó osztrák állami kiadások miatt Seipelék kénytelenek voltak a híres, nevezetes császári kocsipark pénzzétételéhez folyamodni. Amikor kiszivárgott az eladás híre, egy magyar érdekelttség is felutazott Bécsbe, hogy egynéhány díszes, muzeális értékű és történelmi becsű dara-

dot megvásároljon. Kéthónapi tárgyalás után a vétel létre is jött.

November végen három uszály érkezett a parlament alá. A Margit-hidon megálltak az emberek, amikor az uszályok rakományát a napfény megvilágította. Hetven darab szebbnél-szebb császári fogatot raktak ki az uszályokból. Egy darab történelmet. A pesti kocsigyárosok, akik a vételüzletet megkötötték, meg akarták menteni ezeket a kocsikat — a királyság számára. Most Misura mérnök Óriás-utcai háromemeletes kocsigyárában vannak I. Ferenc József udvarának legdiszesebb, legizlésebb, legnagyobb becsű fogatai. Egy szor-

nyű nagy liffel szállították fel őket a gyár különböző emeletein lévő raktárhelyiségekbe. Elmentünk ide. Délcegen sorakoznak egymás mellett a széles aranycsíkos, keskeny feketesávos magánfogatok. Tükörfényes valamennyi. Minden vasrészük a legfinomabb angol lakkal bevonva. A karcsu kerekeken vadonatúj fuvott gumi. A császár

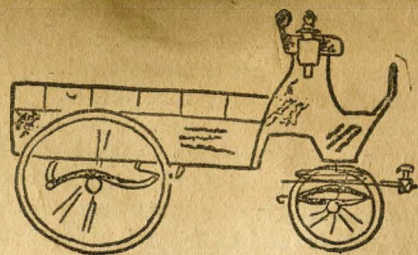

Ferenc József szánkója

kocsijai a legszebbek és legkényelmesebbek. Mindegyik kocsi ülése alatt egy szám fenylik. Ferenc József a 2., 13. és 17. számú csukott fogatokat használta leginkább. A karosszériájuk szürke atlaszselyem. Ruganyosak, mint egy hinta. Az ajtókon ott ragyog a Habsburgok koronája az összes heraldikus színekben. A lámpák vastag üvegében csillog az uralkodóház címere. A tömör rézkilincseken is gyönyörűen kifaragott császári korona diszlik. Itt áll egy sarokban az a történelmi nevezetességű fogat is, amelyben Ferenc József utójára kocsikázott a bécsi utcákon. Harmincas a száma. Érdekesek a gárdakapitányok fogatai és az udvari kíséreti kocsik. Mindegyiknek külön története van. Beck Frigyes gróf, lovassági tábornok, a monarchia egykori vezérkari főnökének fogata is idekerült. Nini, a Smólen Tónik fogata! Dupla szárnyas ajtó van mindegyiken, mert olyan kövérek akadtak a lakájok között, akik egy ajtónyíláson nem fértek

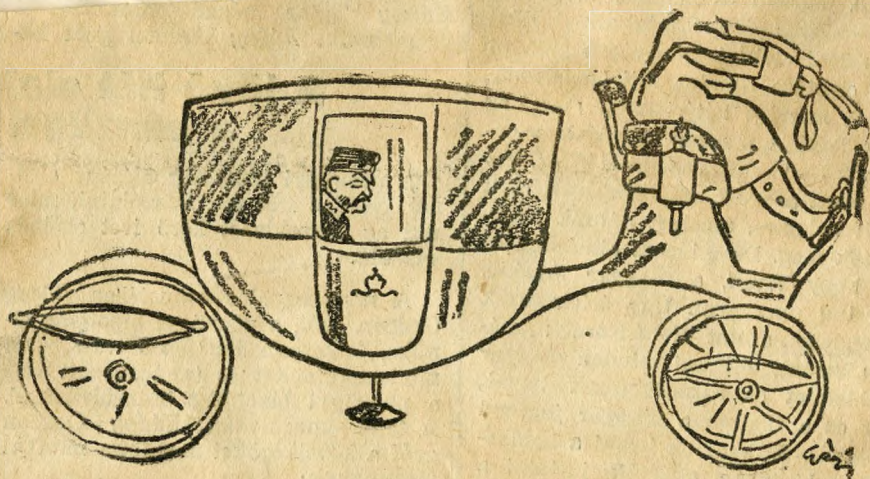
be. Ezek már mind zöldcsíkos kocsik, megkülönböztetésül a császár és a főhercegek aranycsíkos fogataitól.

A raktár egyik eldugott részében van Ferenc József szánkója. Hideg téli napokon ezen járt vadászni. Karcsu, elegáns, gyönyörű darab. Itt van a Zita királyné személyes használatára rendelt fogat is. A 9-es számu. Zita, mint trónörökös, járt ezen a kocsin, amelyet laikus szem argt több megkülönböztetni a császár fogataitól. Gizella főhercegnő a 12-es, Károly Szalvátor a 8-as számu magánfogaton sétálgatott a bécsi Ringeken. Ha nem mondanák, fel se tűnne Ferenc Ferdinánd 27-es számu magánfogata. Ezen tette

A császári poggyászkocsi

kocsira. Mikor a királyt Pestre várták, jövetelét mindig izgalom előzte meg. És mikor a hatalmas poggyászkocsi megjelent az indóház előtt, mindenki tudta, hogy néhány perc múlva itt a király.

meg a tragikus véget ért trónörökös utolsó útját a bécsi pályaudvarra, amikor Sarajevóba utazott. Érdekes, hogy Chotek Zsófia kocsiját megkülönböztették a királyi varlól származó főhercegekétől. Az 3 kocsija keskeny aranycsíkozású. Neki csak abban az esetben volt megengedve

széles aranycsíkozású fogaton járni, ha a férje, Ferenc Ferdinánd oldalán ült. Ez hozzátartozott az udvari etiketthez.

A második emeleti hatalmas termekben autók, alvázak és fogatok erdejében megyünk kutatni a többi császári kocsikat. Itt találjuk azokat a pazar kiállítású fogatokat, amelyeken az idegen uralkodókat horcozták. Ott ilyen kocsi van. A 39., 42., 44., 51. és 52-es számuak. Olyanok, mint a főhercegek fogatai. A sarokban újabb érdekes leltre bukkanunk: a császári poggyász-

Olyan sötét van már, hogy a kocsiknak csak a körvonalai látszanak. És a homályból mintha történelmi alakok sziluettjei lépnének elő. A képzelet varázsolja őket oda a selyempárnás kocsikhoz, amelyek olyan simán gördültek a bécsi flaszteron nem is olyan régen. Most majd a magyar arisztokráciának ajánlják fel őket megvételre. Két héttel ezelőtt pedig egy indiai maharadzsza megbizásából az egész csa-

szári kocsipark megvételére tárgyalásokat kezdett egy magyar ügynök. An bloc akarja elvinni a keleti fejedelem részére mind a hetven kocsit. Csak árban nem tudlak eddig megállapodni. Ki tudja, mi sors vár rájuk. A végzet útjai valóban kifürkészhetetlenek . . .

V. Gy.